GENERALITAT VALENCIANA

ISEACV Instituto superior de enseñanzas artísticas Comunitat Valenciana

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs /*Curso*
2026-2027

1	**Dades d'identificació de l'assignatura** *Datos de identificación de la asignatura*				
Nom de l'assignatura *Nombre de la asignatura*	**DIRECCIÓ DE COR I** **DIRECCIÓN DE CORO I**				
Crèdits ECTS *Créditos ECTS*	**6**	Curs *Curso*	1º	Semestre *Semestre*	Annual
Tipus de formació *Tipo de formación* bàsica, específica, optativa *básica, específica, optativa*	ESPECÍFICA	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura *Idioma/s en que se imparte la asignatura*			Castellano/ Valenciano
Matèria *Materia*	TÉCNICA DE LA DIRECCIÓ TÉCNICA DE LA DIRECCIÓN				
Títol Superior *Título Superior*	Música				
Especialitat *Especialidad*	DIRECCIÓ DIRECCIÓN				
Centre *Centro*	Conservatori Superior de Música Oscar Esplà				
Departament *Departamento*	Dirección y Música de conjunto Direcció i Música de conjunt				
Professorat *Profesorado*	Mª Inmaculada Dolón Llor				
e-mail *e-mail*	mi.dolonllor@iseacv.gva.es				

1.1 **Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació**
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Objectius generals	**Contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació**
Conèixer la tècnica bàsica de direcció coral.	Aprendre patrons i gestos fonamentals per començar a dirigir cors i petits grups.
Adquirir tècnica vocal elemental per donar exemples senzills.	Dominar la respiració i emissió bàsica per començar a transmetre models vocals.
Desenvolupar capacitat comunicativa a través de gestos inicials.	Practicar la comunicació amb petits grups i col·laborar en equips reduïts.
Familiaritzar-se amb elements bàsics del discurs musical.	Identificar estructures simples i repertori fonamental.
–	Introducció a la lectura musical bàsica i dictats senzills.
–	Primer contacte amb eines tecnològiques (notació, enregistrament simple).
–	Identificació de tradicions musicals fonamentals.
–	Coneixement bàsic de metodologies d'estudi musical.

Objetivos generales	Contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación
Conocer la técnica básica de dirección coral.	Aprender patrones y gestos fundamentales para empezar a dirigir coros y pequeños grupos.
Adquirir técnica vocal elemental para dar ejemplos sencillos.	Dominar la respiración y emisión básica para comenzar a transmitir modelos vocales.
Desarrollar capacidad comunicativa a través de gestos iniciales.	Practicar la comunicación con pequeños grupos y colaborar en equipos reducidos.
Familiarizarse con elementos básicos del discurso musical.	Identificar estructuras simples y repertorio fundamental.
–	Introducción a la lectura musical básica y dictados sencillos.
–	Primer contacto con herramientas tecnológicas (notación, grabación simple).
–	Identificación de tradiciones musicales fundamentales.
–	Conocimiento básico de metodologías de estudio musical.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

Habilitats de lectura musical, reconeixement auditiu i reducció de partitures. Coneixements d'Harmonia, Història de la Música, Anàlisi. Criteris interpretatius. Capacitat d'expressió escrita i parlada de forma fluida. Posseir la màxima formació en un instrument.
Habilidades de lectura musical, reconocimiento auditivo y reducción de partituras. Conocimientos de Armonía, Historia de la Música, Análisis. Criterios interpretativos. Capacidad de expresión escrita y hablada de forma fluida. Poseer la máxima formación en un instrumento.

2 Competències de l'assignatura
Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS DEL TÍTOL DE GRADUAT O GRADUADA EN MÚSICA Quan finalitzen els estudis, els graduats i graduades en Música han de posseir les competències transversals següents:	**GRAU DE CONTRIBUCIÓ**
COMPETENCIAS TRANSVERSALES DEL TÍTULO DE GRADUADO/A EN MÚSICA Al finalizar sus estudios los Graduados y Graduadas en Música deben poseer las siguientes competencias transversales:	**GRADO DE CONTRIBUCIÓN**
CT1 Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora CT1. Organizar y planificar el trabajo de forma eficiente y motivadora.	**Molt** **Mucho**
CT2. Arreplegar informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament CT2. Recoger información significativa, analizarla, sintetizarla y gestionarla adecuadamente.	**Prou** **Bastante**
CT3. Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius del treball que es realitza CT3. Solucionar problemas y tomar decisiones que respondan a los objetivos del trabajo que se realiza.	**Molt** **Mucho**
CT4. Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació CT4. Utilizar eficientemente las tecnologías de la información y la comunicación.	**Prou** **Bastante**
CT5. Comprendre i utilitzar, almenys, una llengua estrangera en l'àmbit del seu desenrotllament professional CT5. Comprender y utilizar, al menos, una lengua extranjera en el ámbito de su desarrollo personal.	**Un poc** **Algo**
CT6. Realitzar autocrítica cap a l'exercici professional i interpersonal CT6. Realizar autocrítica hacia el propio desempeño profesional e interpersonal.	**Prou** **Bastante**
CT7. Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip	**Molt**

CT7. Utilizar las habilidades comunicativas y la crítica constructiva en el trabajo en equipo.	**Mucho**
CT8. Desenrotllar de manera raonada i crítica idees i arguments CT8. Desarrollar razonada y críticamente ideas y argumentos.	**Un poc** **Algo**
CT9. Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos CT9. Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinares y en contextos culturales diversos.	**Molt** **Mucho**
CT 10 Liderar i gestionar grups de treball CT10. Liderar y gestionar grupos de trabajo.	**Prou** **Bastante**
CT 11 Desenrotllar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i la sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat CT11. Desarrollar en la práctica laboral una ética profesional basada en la apreciación y sensibilidad estética, medioambiental y hacia la diversidad.	**Prou** **Bastante**
CT 12 Adaptar-se, en condicions de competitivitat, als canvis culturals, socials i artístics i als avanços que es produïsquen en l'àmbit professional i seleccionar les vies adequades de formació contínua CT12. Adaptarse, en condiciones de competitividad a los cambios culturales, sociales y artísticos y a los avances que se produzcan en el ámbito profesional y seleccionar los cauces adecuados de forma continua.	**Un poc** **Algo**
CT 13 Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seua activitat professional CT13. Buscar la excelencia y la calidad en su actividad profesional.	**Molt** **Mucho**
CT 14 Dominar la metodologia d'investigació en la generació de projectes, idees i solucions viables CT14. Dominar la metodología de investigación en la generación de proyectos, ideas y soluciones viables.	**Poc** **Poco**
CT 15 Treballar de manera autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional CT15. Trabajar de forma autónoma y valorar la importancia de la iniciativa y el espíritu emprendedor en el ejercicio profesional.	**Molt** **Mucho**
CT 16 Usar els mitjans i recursos al seu abast amb responsabilitat cap al patrimoni cultural i mediambiental CT16. Usar los medios y recursos a su alcance con responsabilidad hacia el patrimonio cultural y medioambiental.	**Molt** **Mucho**
CT 17 Contribuir amb la seua activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, la seua incidència en els diferents àmbits i la seua capacitat de generar valors significatius CT17. Contribuir con su actividad profesional a la sensibilización social de la importancia del patrimonio cultural, y su incidencia en los diferentes ámbitos y su capacidad de generar valores significativos.	**Molt** **Mucho**

COMPETÈNCIES GENERALS DEL TÍTOL DE GRADUAT O GRADUADA EN MÚSICA Quan finalitzen els estudis, els graduats i graduades en música han de posseir les competències generals següents: **COMPETENCIAS GENERALES DEL TÍTULO DE GRADUADO/A EN MÚSICA** Al finalizar sus estudios los Graduados y Graduadas en Música deben poseer las siguientes competencias generales:	**GRAU DE CONTRIBUCIÓ** **GRADO DE CONTRIBUCIÓN**
CG 1 Conéixer els principis teòrics de la música i haver desenrotllat adequadament aptituds per al reconeixement, la comprensió i la memorització del material musical CG1. Conocer los principios teóricos de la música y haber desarrollado adecuadamente aptitudes para el reconocimiento, la comprensión y la memorización del material musical.	**Molt** **Mucho**
CG 2 Mostrar aptituds adequades per a la lectura, la improvisació, la creació i la recreació musical CG2. Mostrar aptitudes adecuadas para la lectura, improvisación, creación y recreación musical.	**Molt** **Mucho**
CG 3 Produir i interpretar correctament la notació gràfica de textos musicals CG3. Producir e interpretar correctamente la notación gráfica de textos musicales.	**Molt** **Mucho**

CG 4 Reconéixer materials musicals gràcies al desenrotllament de la capacitat auditiva i saber aplicar esta capacitat a la pràctica professional CG4. Reconocer materiales musicales gracias al desarrollo de la capacidad auditiva y saber aplicar esta capacidad a su práctica profesional.	**Prou** **Bastante**
CG 5 Conéixer els recursos tecnològics del seu camp d'activitat i les seues aplicacions en la música preparant-se per a assimilar les novetats que s'hi produïsquen CG5. Conocer los recursos tecnológicos propios de su campo de actividad y sus aplicaciones en la música preparándose para asimilar las novedades que se produzcan en él.	**Un poc** **Algo**
CG 6 Dominar un o més instruments musicals en un nivell adequat al seu camp principal d'activitat CG6. Dominar uno o más instrumentos musicales en un nivel adecuado a su campo principal de actividad.	**Un poc** **Algo**
CG 7 Demostrar capacitat per a interactuar musicalment en diferents tipus de projectes musicals participatius CG7. Demostrar capacidad para interactuar musicalmente en diferentes tipos de proyectos musicales participativos.	**Molt** **Mucho**
CG 8 Aplicar els mètodes de treball més apropiats per a superar els reptes que se li presenten en el terreny de l'estudi personal i en la pràctica musical col·lectiva CG8. Aplicar los métodos de trabajo más apropiados para superar los retos que se le presenten en el terreno del estudio personal y en la práctica musical colectiva.	**Prou** **Bastante**
CG 9 Conéixer les característiques del seu instrument principal, en relació a la seua construcció i acústica, evolució històrica i influències mútues amb altres disciplines CG9. Conocer las características propias de su instrumento principal, en relación a su construcción y acústica, evolución histórica e influencias mutuas con otras disciplinas.	**Prou** **Bastante**
CG 10 Argumentar i expressar verbalment els seus punts de vista sobre conceptes musicals diversos CG10. Argumentar y expresar verbalmente sus puntos de vista sobre conceptos musicales diversos.	**Molt** **Mucho**
CG 11 Estar familiaritzat amb un repertori ampli i actualitzat, centrat en la seua especialitat, però obert a altres tradicions. Reconéixer els trets estilístics que caracteritzen este repertori i poder descriure'ls de manera clara i completa CG11. Estar familiarizado con un repertorio amplio y actualizado, centrado en su especialidad, pero abierto a otras tradiciones. Reconocer los rasgos estilísticos que caracterizan a dicho repertorio y poder describirlos de forma clara y completa.	**Molt** **Mucho**
CG 12 Acreditar un coneixement suficient del fet musical i la seua relació amb l'evolució dels valors estètics, artístics i culturals CG12. Acreditar un conocimiento suficiente del hecho musical y su relación con la evolución de los valores estéticos, artísticos y culturales.	**Prou** **Bastante**
CG 13 Conéixer els fonaments i l'estructura del llenguatge musical i saber aplicar-los en la pràctica interpretativa, creativa, d'investigació o pedagògica CG13. Conocer los fundamentos y la estructura del lenguaje musical y saber aplicarlos en la práctica interpretativa, creativa, de investigación o pedagógica.	**Molt** **Mucho**
CG 14 Conéixer el desenrotllament històric de la música en les diferents tradicions, des d'una perspectiva crítica que situe el desenrotllament de l'art musical en un context social i cultural CG14. Conocer el desarrollo histórico de la música en sus diferentes tradiciones, desde una perspectiva crítica que sitúe el desarrollo del arte musical en un contexto social y cultural.	**Un poc** **Algo**
CG 15 Tindre un coneixement ampli de les obres més representatives de la literatura històrica i analítica de la música CG15. Tener un amplio conocimiento de las obras más representativas de la literatura histórica y analítica de la música.	**Molt** **Mucho**
CG 16 Conéixer el context social, cultural i econòmic en què es desenrotlla la pràctica musical, amb especial atenció al seu entorn més immediat però amb atenció a la seua dimensió global CG16. Conocer el contexto social, cultural y económico en que se desarrolla la práctica musical, con especial atención a su entorno más inmediato pero con atención a su dimensión global.	**Un poc** **Algo**
CG 17 Estar familiaritzat amb els diferents estils i pràctiques musicals que li permeten entendre, en un context cultural més ampli, el seu camp d'activitat i enriquir-lo CG17. Estar familiarizado con los diferentes estilos y prácticas musicales que le permitan entender, en un contexto cultural más amplio, su propio campo de actividad y enriquecerlo.	**Molt** **Mucho**

CG 18 Comunicar per escrit i verbalment el contingut i els objectius de la seua activitat professional a persones especialitzades, amb un ús adequat del vocabulari tècnic i general CG18. Comunicar de forma escrita y verbal el contenido y los objetivos de su actividad profesional a personas especializadas, con uso adecuado del vocabulario técnico y general.	**Molt** **Mucho**
CG 19 Conéixer les implicacions pedagògiques i educatives de la música en distints nivells CG19. Conocer las implicaciones pedagógicas y educativas de la música en distintos niveles.	**Un poc** **Algo**
CG 20 Conéixer la classificació, les característiques acústiques, històriques i antropològiques dels instruments musicals CG20. Conocer la clasificación, características acústicas, históricas y antropológicas de los instrumentos musicales.	**Un poc** **Algo**
CG 21 Crear i donar forma als seus conceptes artístics després d'haver desenrotllat la capacitat d'expressar-se a través d'estos a partir de tècniques i recursos assimilats CG21. Crear y dar forma a sus propios conceptos artísticos habiendo desarrollado la capacidad de expresarse a través de ellos a partir de técnicas y recursos asimilados.	**Prou** **Bastante**
CG 22 Disposar de recursos musicals amplis i diversos per a poder crear o adaptar peces musicals, així com improvisar en distints contextos a partir del coneixement d'estils, formats, tècniques, tendències i llenguatges diversos CG22. Disponer de recursos musicales amplios y diversos para poder crear o adaptar piezas musicales así como improvisar en distintos contextos a partir del conocimiento de estilos, formatos, técnicas, tendencias y lenguajes diversos.	**Molt** **Mucho**
CG 23 Valorar la creació musical com l'acció de donar forma sonora a un pensament estructural ric i complex CG23. Valorar la creación musical como la acción de dar forma sonora a un pensamiento estructural rico y complejo.	**Prou** **Bastante**
CG 24 Desenrotllar capacitats per a l'autoformació al llarg de la seua vida profesional CG24. Desarrollar capacidades para la autoformación a lo largo de su vida profesional.	**Molt** **Mucho**
CG 25 Conéixer i ser capaç d'utilitzar metodologies d'estudi i investigació que el capaciten per al continu desenrotllament i innovació de la seua activitat musical al llarg de la seua carrera CG25. Conocer y ser capaz de utilizar metodologías de estudio e investigación que le capaciten para el continuo desarrollo e innovación de su actividad musical a lo largo de su carrera.	**Molt** **Mucho**
CG 26 Ser capaç de vincular l'activitat musical a altres disciplines del pensament científic, i enriquir així l'exercici de la seua professió amb una dimensió multidisciplinaria CG26. Ser capaz de vincular la propia actividad musical a otras disciplinas del pensamiento científico, enriqueciendo el ejercicio de su profesión con una dimensión multidisciplinar.	**Prou** **Bastante**
CG 27 Conéixer i aplicar la legislació relativa al seu àmbit professional CG27. Conocer y aplicar la legislación relativa a su ámbito profesional.	**Un poc** **Algo**

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DEL TÍTULO DE GRADUADO/A EN MÚSICA EN LA ESPECIALIDAD DE DIRECCIÓN. Al finalizar sus estudios, los Graduados y Graduadas en Música en la especialidad de , deben poseer las siguientes competencias específicas:	**GRADO DE CONTRIBUCIÓN**

1º Curso – Iniciación

Código	Competencia específica	Grado de contribución
CE 1	**Dominar las técnicas de dirección para desarrollar un sentido personal de la interpretación.**	**Poco**
CE 2	**Conocer la estructura musical de obras de distintos repertorios.**	**Poco**
CE 3	**Desarrollar habilidades auditivas para reconocer, memorizar y reproducir materiales musicales.**	**Poco**
CE 4	**Comprender analíticamente la creación, notación e interpretación de obras musicales.**	**Poco**
CE 5	**Dominar las técnicas básicas de composición.**	**Poco**
CE 6	**Conocer las aplicaciones tecnológicas en notación, grabación, edición e interpretación.**	**Poco**
CE 7	**Conocer los fundamentos de acústica musical y características de los instrumentos.**	**Poco**
CE 8	**Conocer las tendencias más recientes de la creación musical y sus implicaciones.**	**Poco**

CE 9	**Desarrollar capacidad de comunicación y entendimiento con los músicos.**	**Poco**
CE 10	**Transmitir pensamientos musicales estructurados y críticos.**	**Poco**
CE 11	**Adquirir una personalidad artística singular y flexible.**	**Poco**
CE 12	**Conocer las implicaciones escénicas de la actividad profesional.**	**Poco**

1r Curs – Iniciació

Codi	Competència específica	Grau de contribució
CE 1	**Dominar les tècniques de direcció per a desenvolupar un sentit personal de la interpretació.**	**Poc**
CE 2	**Conéixer l'estructura musical d'obres de distints repertoris.**	**Poc**
CE 3	**Desenvolupar habilitats auditives per a reconéixer, memoritzar i reproduir materials musicals.**	**Poc**
CE 4	**Comprendre analíticament la creació, notació i interpretació d'obres musicals.**	**Poc**
CE 5	**Dominar les tècniques bàsiques de composició.**	**Poc**
CE 6	**Conéixer les aplicacions tecnològiques en notació, gravació, edició i interpretació.**	**Poc**
CE 7	**Conéixer els fonaments d'acústica musical i característiques dels instruments.**	**Poc**
CE 8	**Conéixer les tendències més recents de la creació musical i les seues implicacions.**	**Poc**
CE 9	**Desenvolupar capacitat de comunicació i enteniment amb els músics.**	**Poc**
CE 10	**Transmetre pensaments musicals estructurats i crítics.**	**Poc**
CE 11	**Adquirir una personalitat artística singular i flexible.**	**Poc**
CE 12	**Conéixer les implicacions escèniques de l'activitat professional.**	**Poc**

3 Resultats d'aprenentatge
Resultados de aprendizaje

RESULTATS D'APRENENTATGE *RESULTADOS DE APRENDIZAJE*	COMPETÈNCIES RELACIONADES *COMPETENCIAS RELACIONADAS*
Al finalizar esta asignatura se espera que el estudiante sea capaz de:	
RA 1 Aplicar la Técnica de Dirección alcanzando un nivel técnico básico que permita dirigir pequeñas formas del gran repertorio coral.	CE 1, CE4, CE11, CE12
RA 2 Adquirir un dominio de la técnica vocal óptimo que permita dar los ejemplos vocales necesarios al coro.	CG 9, CE 9, CE 10, CE11
RA 3 Tener la capacidad de saber estudiar en profundidad una partitura.	CE 1, CE2, CE4, CE8, CE10
RA 4 Identificar las diversas tendencias interpretativas de un género, época o estilo determinado.	CE 1, CE 2, CE 4, CE 8, CE 10
RA 5 Tener la capacidad de trasmitir la interpretación de una obra musical mediante el gesto.	CE 9, CE 10, CE 11, CE 12
RA 6 Desarrollar aptitudes de liderazgo y manejo de grupos.	CG 9, CE 1, CE 2, CE 3, CE 4
En finalitzar aquesta assignatura s'espera que l'estudiant siga capaç de:	
*RA 1 Aplicar la Tècnica de Direcció aconseguint un nivell tècnic bàsic que permeta dirigir xicotetes formes del gran repertori coral.	CE 1, CE4, CE11, CE12
*RA 2 Adquirir un domini de la tècnica vocal òptim que permeta donar els exemples vocals necessaris al cor.	CG 9, CE 9, CE 10, CE11
*RA 3 Tindre la capacitat de saber estudiar en profunditat una partitura.	CE 1, CE2, CE4, CE8, CE10
*RA 4 Identificar les diverses tendències interpretatives d'un gènere, època o estil determinat.	CE 1, CE 2, CE 4, CE 8, CE 10
*RA 5 Tindre la capacitat de transmetre la interpretació d'una obra musical	CE 9, CE 10, CE 11, CE 12

mitjançant el gest. *RA 6 Desenvolupar aptituds de lideratge i maneig de grups.	CG 9, CE 1, CE 2, CE 3, CE 4

4	**Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge** *Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje*
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... *Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas, …*	Planificació temporal *Planificación temporal*
BLOQUE I: TÉCNICA VOCAL EN GRUPO 1. Importancia de "calentamiento" vocal. 2. Cuestiones básicas: relajación, respiración, vocalización. 3. Apoyo, emisión, proyección, resonancia. 4. Didáctica del ensayo I: metodologia, recursos, estratègies. 5. Didáctica del ensayo II: possibles problemas y soluciones. **BLOQUE II: CONOCIMIENTO DE LA TÉCNICA DE LA DIRECCIÓN, Y PRÁCTICA DE ESTA. DESARROLLO DE LA CAPACIDAD COMUNICATIVA A TRAVÉS DEL GESTO.** 1.La figura del director y sus responsabilidades. Cualidades en el gesto del director. 2. Posición inicial. Gesto de atención. Gesto de ataque (arsis, thesis). Gesto durante el transcurso. Gesto de corte. 3. Ataque tético. Ataque anacrúsico (de una unidad mètrica completa; parte de una unidad mètrica; subdivisión de la unidad métrica) 4. Figuras en la Dirección: compases de 2, 3 y 4 tiempos. Compás a 1 tiempo. Planos vertical y horisontal. Punto imaginario. Continuidad. **BLOQUE III: TRATAMIENTO DE LOS DIFERENTES ELEMENTOS QUE CONFIGURAN EL DISCURSO MUSICAL DESDE EL PUNTO DE VISTA DE LA DIRECCIÓN DE CORO, A TRAVÉS DEL ESTUDIO ANALÍTICO, LA AUDICIÓN Y LA PRÁCTICA DEL REPERTORIO CORAL A CAPELLA Y SINFÓNICO-CORAL HABITUAL PARA LAS DISTINTAS FORMACIONES CORALES.** 1. Análisis estructural e interpretativo de una selección de piezas de las distintas épocas y estilos de la polifonía vocal. 2. Comprensión del discurso musical, análisis retórico, vinculación texto-música. 3. Trabajo sobre obras en latín y castellano, principalmente. 4. Reducción al piano de partituras a cuatro voces, siguiendo las líneas de soprano y bajo e incluyendo algunas partes armónicas 5. Preparación y pedagogía de obras sencillas. **TRABAJO DE REPERTORIO CORAL DEL CURSO. ANÁLISIS, ESTUDIO Y MEMORIZACIÓN**. **La música medieval en España y Europa:** Monodia litúrgica (Canto gregoriano), monodia profana (repertorio trovadoresco) Primeras polifonías: canon, organum, conductus, motetes, hoquetus, etc. Contexto, estilos, formas, autores, instrumentos, etc. -**La música renacentista en España y Europa: música sacra y música profana.** Contexto, estilos, formas, autores, instrumentos, etc. **-La música renacentista en Valencia: Contexto, estilos, forma, autores, instrumentos, etc.** Contexto, estilos, formas, autores, instrumentos, etc.	Todo el curso 1º SEMESTRE 2º SEMESTRE Todo el curso 1º SEMESTRE 2º SEMESTRE Todo el curso 1º SEMESTRE 2º SEMESTRE Todo el curso

BLOC I: TÈCNICA VOCAL EN GRUP	Tot el curs
1. Importància de "calfament" vocal. *2. Qüestions bàsiques: relaxació, respiració, vocalització.* *3. Suport, emissió, projecció, ressonància.*	1r SEMESTRE
4. Didàctica de l'assaig I: metodologia, recursos, estratègies. *5. Didàctica de l'assaig II: possibles problemes i solucions.*	2n SEMESTRE
BLOC II: CONEIXEMENT DE LA TÈCNICA DE LA DIRECCIÓ, I PRÀCTICA D'AQUESTA. DESENVOLUPAMENT DE LA CAPACITAT COMUNICATIVA A través DEL GEST.	Tot el curs
1.la figura del director i les seues responsabilitats. Qualitats en el gest del director.	1r SEMESTRE
2. Posició inicial. Gest d'atenció. Gest d'atac (arsis, thesis). Gest durant el transcurs. Gest de tall.	2n SEMESTRE
*3. Atac tético. Atac anacrúsico (d'una unitat *mètrica completa; part d'una unitat *mètrica; subdivisió de la unitat mètrica)* *4. Figures en l'Adreça: compassos de 2, 3 i 4 temps. Compàs a 1 temps. Plans vertical i horisontal. Punt imaginari. Continuïtat.*	
BLOC III: TRACTAMENT DELS DIFERENTS ELEMENTS QUE CONFIGUREN EL DISCURS MUSICAL DES DEL PUNT DE VISTA DE LA DIRECCIÓ DE COR, A través DE L'ESTUDI ANALÍTIC, L'AUDICIÓ I LA PRÀCTICA DEL REPERTORI CORAL A *CAPELLA I SIMFÒNIC-CORAL HABITUAL PER A les DIFERENTS FORMACIONS CORALS.	Tot el curs
1. Anàlisi estructural i interpretativa d'una selecció de peces de les diferents èpoques i estils de la polifonia vocal. 2. Comprensió del discurs musical, anàlisi retòrica, vinculació text-música. 3. Treballe sobre obres en llatí i castellà, principalment. 4. Reducció al piano de partitures a quatre veus, seguint les línies de soprano i baix i incloent algunes parts harmòniques 5. Preparació i pedagogia d'obres senzilles.	1r SEMESTRE 2n SEMESTRE Tot el curs
TREBALL DE REPERTORI CORAL DEL CURS. ANÀLISI, ESTUDI I MEMORITZACIÓ. **La música medieval a Espanya i Europa:** Monodia litúrgica (Canto gregorià), monodia profana (repertori *trovadoresco) Primeres polifonies: cànon, *organum, *conductus, motets, *hoquetus, etc.	1r SEMESTRE
La música renaixentista a Espanya i Europa: música sacra i música profana. Context, estils, formes, autors, instruments, etc.	2n SEMESTRE
-**La música renaixentista a València**: Context, estils, forma, autors, instruments, etc. Context, estils, formes, autors, instruments, etc.	
• I altres repertoris de diferents estils que pogueren preparar-se al llarg del curs en funció de les necessitats en la programació anual del CSMA.. *Y otros repertorios de diferentes estilos que pudieran prepararse a lo largo del curso en función de las necesidades en la programación anual del CSMA.*	

5 Activitats formatives
Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials
Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats	Volum treball (en nº hores

		d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Classe presencial *Clase presencial*	Exposició de continguts per part del profesor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. *Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.*	*todos*	25%
Classes pràctiques *Clases prácticas*	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. *Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones…, búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.* *Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.*	*todos*	15%
Exposició treball en grup *Exposición trabajo en grupo*	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. *Aplicación de conocimientos interdisciplinares.*	*todos*	5%
Tutoria *Tutoría*	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, talleres, lectures, realització de treballs, projectes, etc. *Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizada por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.*	*todos*	5%
Avaluació *Evaluación*	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. *Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.*		10 %
		SUBTOTAL	60 %

5.2	**Activitats de treball autònom** *Actividades de trabajo autónomo*		
ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Treball autònom *Trabajo autónomo*	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. *Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de*	*todos*	30%

	problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias, para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.		
Estudi pràctic *Estudio práctico*	Estudio de la Técnica de Dirección de Coro Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. Estudio de la Técnica de Dirección de Coro *Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias, para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.*	*todos*	5 %
Activitats complementàries *Actividades complementarias*	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congresos, conferències, ... *Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias, …*	*todos*	5 %
		SUBTOTAL	40 %

TOTAL	100%

6 Sistema d'avaluació i qualificació
Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació
Instrumentos de evaluación
Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, cuaderns d'observació, portafolio, …
Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio, …

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ *INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN*	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) *Porcentaje otorgado (%)*
A. Evaluación para alumnos que no hayan perdido el derecho a la evaluación continua: La evaluación del proceso de aprendizaje del estudiante se basará en el grado y nivel de adquisición y consolidación de las competencias transversales, generales y específicas definidas para estos estudios. **EVALUACIÓN CONTINUA** • ***Clases presenciales****:* evaluación continua del progreso realizado semanalmente por el alumno. En este apartado también se valorará la participación en actividades complementarias dentro y fuera del centro, la actitud, la implicación con el grupo y la asignatura, la predisposición a la participación en actividades complementarias, el respeto hacia los compañeros, el grado de interés, etc. • ***Pruebas de evaluación:*** Se realizará una evaluación de cada una de las prácticas de dirección vocal y/o instrumental llevadas a cabo durante el curso, a través de **rúbricas y/o anotaciones en el** diario de clase, así como un examen final. **EXAMEN FINAL**. Contará con las siguientes partes: - Exposición de un análisis (estructural,	**TODOS**	70% 30%

armónico/melódico, estilístico, histórico, interpretativo) y dirección a pianos de una obra del repertorio preparada de forma autónoma. - Transcripción y detección de errores en partituras corales (adaptadas al nivel esperable para cada curso). - Reducción al piano de una partitura coral con o sin instrumentos. La obra será comunicada con anterioridad a los candidatos. -Dirección de las obras trabajadas durante el curso ***B. Evaluación para alumnos que hayan perdido el derecho a la evaluación continua:*** - Examen final obligatorio de todo el temario visto durante el curso. **EVALUACIÓ CONTINUA** ***A. Avaluació per a alumnes que no hagen perdut el dret a l'avaluació contínua:*** *L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'estudiant es basarà en el grau i nivell d'adquisició i consolidació de les competències transversals, generals i específiques definides per a aquests estudis.* • ***Classes presencials:*** *avaluació contínua del progrés realitzat setmanalment per l'alumne. En aquest apartat també es valorarà la participació en activitats complementàries dins i fora del centre, l'actitud, la implicació amb el grup i l'assignatura, la predisposició a la participació en activitats complementàries, el respecte cap als companys, el grau d'interés, etc.* • ***Proves d'avaluació****: Es realitzarà una avaluació de cadascuna de les pràctiques de direcció vocal i/o instrumental dutes a terme durant el curs, a través de rúbriques i/o anotacions en el diari de classe, així com un examen final.* ***EXAMEN FINAL****. Comptarà amb les següents parts:* *- Exposició d'una anàlisi (estructural, harmònic/melòdic, estilístic, històric, interpretatiu) i direcció a pianos d'una obra del repertori preparada de manera autònoma.* *- Transcripció i detecció d'errors en partitures corals (adaptades al nivell esperable per a cada curs).* *- Reducció al piano d'una partitura coral amb o sense instruments. L'obra serà comunicada amb anterioritat als candidats* - Direcció de les obres treballades durant el curs *B****. Avaluació per a alumnes que hagen perdut el dret a l'avaluació contínua****:* *- Examen final obligatori de tot el temari vist durant el curs.*	**TODOS** **TOTS** **TOTS**	100% 70% 30% 100%

6.2	**Criteris d'avaluació i dates d'entrega** *Criterios de evaluación y fechas de entrega*

CONSIDERACIONES GENERALES/CONSIDERACIONS GENERALS:

1. La evaluación será continua y anual a excepción de los alumnos Erasmus cuya permanencia en el centro sea semestral.
- *L'avaluació serà contínua i anual a excepció dels alumnes Erasmus la permanència dels quals en el centre siga semestral.*

2. Los criterios de calificación no son los mismos para el alumnado que asiste regularmente a clase y para el que haya perdido el derecho a la evaluación continua.
- *Els criteris de qualificació no són els mateixos per a l'alumnat que assistix regularment a classe i per al qual haja perdut el dret a l'avaluació contínua.*

3. **Ponderación para la evaluación continua**

Para poder ser evaluado mediante el sistema de evaluación continua, se requiere una asistencia mínima al 80% de las clases.
La nota final será la suma resultante entre las Pruebas de Evaluación Contínua y el Examen final de la asignatura con los porcentajes establecidos en el apartado 6.1 A.

- ***Ponderació per a l'avaluació contínua***

Per a poder ser avaluat mitjançant el sistema d'avaluació contínua, es requereix una assistència mínima del 80% a les classes.
La nota final serà la suma resultant entre les Proves d'Avaluació Contínua i el examen final de l'assignatura amb els percentatges establits en l'apartat 6.1.

4. **Ponderación en caso de pérdida de la evaluación continua**

Se considera perdida la evaluación continua cuando no se alcanza el mínimo de asistencia requerido (80% de las clases).
La calificación de este examen supondrá el 100% de la nota, tal y como viene establecido en el apartado 6.1 B.

En este caso, el alumno aportará <u>la agrupación y/o el repertorista</u> necesarios para la interpretación de las obras.

- ***Ponderació en cas de pèrdua de l'avaluació contínua***

Es considera perduda l'avaluació contínua quan no s'assoleix el mínim d'assistència requerit (80% de les classes
La qualificació d'este examen suposarà el 100% de la nota, tal com ve establit en l'apartat 6.1 B.

En este cas, l'alumne aportarà les agrupacions necessàries per a realitzar les obres treballats durant el curs i/o el repertorista en cas de ser necessari per a la interpretació de les obres.

<u>CRITERIOS DE EVALUACIÓN/*CRITERIS D'AVALUACIÓ*</u>

CEv 1. Se basará en el grado y nivel de adquisición y consolidación de las competencias definidas para estos estudios.
CEv 1. Es basarà en el grau i nivell d'adquisició i consolidació de les competències definides per a aquests estudis.

CEv 2. Se valorará la asistencia a clase
CEv 2. Es valorarà l'assistència a classe

CEv 3. Regularidad en el estudio y preparación de la asignatura
CEv 3. Regularitat en l'estudi i preparació de l'assignatura

CEv 4. Se tendrá en cuenta la actitud receptiva y la evolución que muestro el alumno respecto a la asimilación de los contenidos propuestos en la asignatura
CEv 4. Es tindrà en compte l'actitud receptiva i l'evolució que mostre l'alumne respecte a l'assimilació dels continguts proposats en l'assignatura

CEv 5. . La capacidad para detectar y corregir errores así como de identificar diferentes timbres vocales y transcribir fragmentos de obras.
CEv 5. La capacitat per a detectar i corregir errors així com d'identificar diferents timbres vocals i transcriure fragments d'obres.

C Ev. 6. Se valorará el conocimiento y la práctica de la direcciónl con formaciones a capella y con instrumentos, tanto a través del conocimiento de los distintos elementos que configuran el discurso musical y el de la voz humana, como de la capacidad comunicativa a través del gesto

*C Ev. 6. Es valorarà el coneixement i la pràctica de la direcció amb formacions a *capella i amb instruments, tant a través del coneixement dels diferents elements que configuren el discurs musical i el de la veu humana, com de la capacitat comunicativa a través del gest*

C Ev. 7. El conocimiento de repertorios y la capacidad de identificar sus dificultades técnicas y musicales.
C Ev. 7. El coneixement de repertoris i la capacitat d'identificar les seues dificultats tècniques i musicals.

C Ev. 8. La profesionalidad y rigor en la documentación, preparación y ejecución musical en las clases, así como en la planificación del trabajo y la comunicación con el profesor y los músicos durante las prácticas.
C Ev. 8. La professionalitat i rigor en la documentació, preparació i execució musical en les classes, així com en la planificació del treball i la comunicació amb el professor i els músics durant les pràctiques.

C Ev. 9. La capacidad de auto-evaluación y aprendizaje de nuevos recursos técnicos y gestuales.
C Ev. 9. La capacitat d'acte-avaluació i aprenentatge de nous recursos tècnics i gestuals.

Periodo de exámenes/*Període d'exàmens:*

Según la resolución de 30 de junio de 2026, de la dirección del Instituto Superior de Enseñanzas Artísticas de la Comunitat Valenciana, por la que se dictan instrucciones para el curso 2026-2027 en los centros públicos que imparten enseñanzas artísticas superiores.
Segons la RESOLUCIÓ de 30 de juni de 2026, de la Direcció de l'Institut Superior d'Ensenyances Artístiques de la Comunitat Valenciana, per la qual es dicten instruccions per al curs 2026-2027 en els centres públics que impartixen ensenyances artístiques superiors.

1ª CONVOCATORIA.

del 31 de mayo al 11 de junio de 2027, ambos incluidos.

1ª CONVOCATÒRIA.

del 31 de mayo al 11 de junio de 2027, ambos incluidos.

Sistemes de recuperació
6.3 *Sistemas de recuperación*

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN/CRITERIS DE RECUPERACIÓ

- El alumnado que no haya superado la evaluación de la asignatura en **la 1ª CONVOCATORIA**, podrá recuperarla realizando una prueba extraordinária que se llevará a cabo en las fechas indicadas para la 2ª CONVOCATORIA.
- *L'alumnat que no haja superat l'avaluació de l'assignatura en la 1a CONVOCATÒRIA, podrà recuperar-la realitzant una prova extraordinària que es durà a terme en les dates indicades per a la 2a CONVOCATÒRIA.*

- La estructura y los requisitos previos para la realización de dicha prueba son los mismos que los aplicables a la convocatoria ordinária.
- *L'estructura i els requisits previs per a la realització d'aquesta prova són els mateixos que els aplicables a la convocatòria ordinària.*

- La calificación de este examen supondrá el 100% de la nota.
- *La qualificació d'aquest examen suposarà el 100% de la nota.*

Los candidatos que deseen presentarse a esta convocatoria deberán ponerse en contacto con el profesor inmediatamente después de conocer la no superación del curso en su evaluación ordinaria.

En este caso, el alumno aportará la agrupación y/o el repertorista necesarios para la interpretación de las obras.

Els candidats que desitgen presentar-se a aquesta convocatòria hauran de posar-se en contacte amb el professor immediatament després de conéixer la no superació del curs en la seua avaluació ordinària.
En este cas, l'alumne aportarà les agrupacions necessàries per a realitzar les obres treballats durant el curs i/o el repertorista en cas de ser necessari per a la interpretació de les obres.

Periodo de exámenes:

RESOLUCIÓN de 30 de junio de 2026, de la dirección del Instituto Superior de Enseñanzas Artísticas de la Comunitat Valenciana, por la que se dictan instrucciones para el curso 2026-2027 en los centros públicos que imparten enseñanzas artísticas superiores.
Segons la RESOLUCIÓ de 30 de juni de 2026, de la Direcció de l'Institut Superior d'Ensenyances Artístiques de la Comunitat Valenciana, per la qual es dicten instruccions per al curs 2026-2027 en els centres públics que impartixen ensenyances artístiques superiors.

2ª CONVOCATORIA

del 14 de junio al 16 de julio de 2027, ambos incluidos

Període d'exàmens:

2a CONVOCATÒRIA

del 14 de juny al 16 de juliol de 2027, els dos inclosos

7 Bibliografia
Bibliografía

BIBLIOGRAFÍA GENERAL para directores de coro

- Albrecht, Sally K.: The Choral Warm-Up Collection. Van Nuys, CA, Alfred Publishing Company, 2003.
- Alfonso García, Juan. Antología Polifónica(3 tomos).Granada, Diputación Provincial,1997
- Alldahl, P. (2008). Choral intonation. Estocolmo: Gehrmans Musikförlag.
- Bartle, J. A. (1993). Lifeline for Children's Choir Directors. Toronto: Alfred Music.
- Emmons, S; Chase, C. (2006). Tone, Text, Leadership: Prescriptions for choral excellence. Oxford: Oxford University Press.
- Jordan, James: Evoking Sound. Fundamentals of Choral Conducting (2ª edición con DVD). Chicago, IL, GIA Publications, 2009.
- L. Alwes, Chester (2015). A History of Western Choral Music (Volume I). Oxford: Oxford University Press.
- L. Alwes, Chester (2016). A History of Western Choral Music (Volume II). Oxford: Oxford University Press.
- Madura Ward-Steinmann, P. (2010) Becoming a Choral Music Teacher. A Field Experience Workbook. Oxon: Routledge.
- López García, José Luís. Coro Superior. Valencia, Editorial Rivera Mota, 2001.
- López García, José Luís. Cuestionario teórico de coro. Valencia,Rivera Ed., 1998.
- - McElheran, Brock: Conducting Technique for Beginners and Professionals (3ª edición). New York, Oxford University Press, 2004.
- Nesheim, Paul y Noble, Weston: Building Beautiful Voices. Director's Edition. Dayton, OH, Roger Dean Publishing Company, 1995.
- Pedrell, Felipe.Cancionero musical popular español(4 tomos). Barcelona,Ed. Boileau,1958
- Quadros, A. (ed.) (2008). The Cambridge Companion to Choral Music. Cambridge: Cambridge University Press.
- Regidor Arribas, Ramón. Temas del Canto.Madrid, Real Musical, 1977.

- Rodríguez Palacios, R. (2013). Dirección de coro: la ciencia, la técnica, el arte, las costumbres. Granada: Centro de Documentación Musical de Andalucía.

- Sierra, Félix. Coro(Varios volúmenes). Madrid, Real Musical,2008.
- Steinberg, Michael. Guía de las obras maestras corales.Madrid, Alianza Editorial,2007.
- Smith, J., Brawley, T., & Orr, N. (2012). Choral music. Grove Music Online. Recuperado de https://www.oxfordmusiconline.com/
- - Strimple, N. (2005). Choral Music in the Twentieth Century. Wisconsin: Amadeus Press.

- Telfer, Nancy: Singing in Tune. San Diego, CA, Neil A. Kjos Music Company, 2000
- VVAA (2018). Sing me in: Repertoire Guide. Bonn: European Choral Association - Europa Cantat.

TÉCNICA VOCAL

- Alió, Myriam. Reflexiones sobre la voz. Barcelona, Clivis publicacions, 1983.
- Mansion, madeleina. El estudio del canto.Buenos Aires, ricordi Americana,1947.
- Mc Callion, Michael. El libro de la voz.Barcelona, Ed. Urano, 1998.
- Miller, R. (1986). The structure of singing. System and art in vocal technique. Nueva York: Schirmer Books. - Miller, R. (2004). Solutions for singers: tools for performers and teachers. Oxford: Oxford University Press.
- Simon, T. (2011). La voz cantada y hablada. Madrid: Gaia Ediciones.

Estudios sobre interpretación

- Cook, N. (2013). Beyond the score: Music as performance. Oxford: Oxford University Press.
- Harnoncourt, N. (2001/2003). Reflexiones sobre Monteverdi. Bach, y Mozart. Barcelona: Paidós.
- Harnoncourt, N. (1982/2006). La música como discurso sonoro. Hacia una nueva comprensión de la música. Barcelona: Acantilado.
- Hill, J.W. (2008). La música barroca. Madrid: Ediciones Akal.
- Rosen, C. (1971/2009). El estilo clásico: Haydn, Mozart, Beethoven. Madrid: ALianza Música.
- Stauffer, G. B. (1997/2003). Bach: The Mass in b minor. The great catholic mass. New Haven: Yale University Press.

DESARROLLO DE LA HABILIDAD ANALÍTICA DEL REPERTORIO

- Frisch, W. (1984). Brahms and the principle of developing variation. California: California Unviersity Press.
- LaRue, Jan. Análisis del estilo musical. Barcelona, Labor, 1089 (Nueva York, Norton, 1970).
- Schoenberg, A. (2007). El Estilo y la Idea (edición abreviada). Madrid: Mundimúsica Ediciones.
- Schoenberg, A; Stein, L (ed.) (1967/1988). Fundamentals of Musical Composition. Londres: Faber&Faber.
- Swarowsky, H. (1979(1989). Dirección de orquesta: defensa de la obra. Madrid: Real Musical.

Técnica gestual y mejora del aprendizaje

- Klöppel, R. (2003/2005). Ejercitación mental para músicos: aprender más fácilmente, actuar con más seguridad. Cornellà de Llobregat: Idea Books
- Meier, G. (2009). The score, the orchestra, and the conductor. Oxford: Oxford University Press.

DESARROLLO DE LAS COMPETENCIAS RÍTMICA Y AUDITIVA

- Alldahl, Per Gunnar: Choral intonation. Stockholm, Gehrmans Musikförlag, 1990.
- Busch, Brian R.: El Director de Coro. Gestos y Metodología de la Dirección. Madrid, Real Musical, 1995.
- Ericson, Eric; Ohlin, Gösta y Spångberg, Lennart: Choral Conducting. Stockholm, Sveriges Körförbunds Förlag, 1974 (edición en inglés: New York, Walton Music Corp., 1976).
- Scherchen, H. (1953/2005). El arte de dirigir la orquesta. Cornellà de Llobregat: Idea Música.
- Van der Horst, F. (2007). Maat en Ritme: 150 oefeningen in het uitvoeren van ritmen (Deel II). Amsterdam: Borekmans en van Poppe

-RECURSOS TIC: IMSLP, CPDL, …

-MATERIALES APORTADOS POR EL PROFESOR.

- **Rúbrica de Evaluación contínua**

Criterio de evaluación (CEv)	Sobresaliente (9-10)	Notable (7-8,9)	Aprobado (5-6,9)	Suspenso (<5)	Instrumentos de evaluación	Peso (%)
CEv 1. Adquisición y consolidación de competencias	Demuestra un dominio completo y autónomo de todas las competencias de los estudios.	Buen dominio, con leves carencias en algunas competencias.	Adquisición básica, con lagunas notables.	No alcanza las competencias mínimas exigidas.	**Prueba práctica de dirección, ensayo evaluado, grabación**	15%
CEv 2. Asistencia a clase	Asiste de forma regular y puntual a todas las clases.	Asiste a la mayoría de las clases con puntualidad.	Asiste de forma irregular, aunque suficiente.	Ausencias frecuentes o injustificadas.	**Registro de asistencia**	5%
CEv 3. Regularidad en el estudio y preparación	Siempre preparado, demuestra trabajo constante y anticipación.	Preparación regular y adecuada en la mayoría de sesiones.	Preparación básica, con deficiencias recurrentes.	Sin preparación ni estudio regular.	**Observación directa, preparación del repertorio en ensayos**	10%
CEv 4. Actitud receptiva y evolución	Actitud muy positiva y proactiva, gran evolución personal.	Actitud positiva, evolución clara.	Actitud correcta, evolución lenta.	Actitud negativa o sin evolución apreciable.	**Observación continua, entrevistas individuales**	10%
CEv 5. Capacidad para detectar/corregir errores y análisis auditivo	Detecta y corrige errores de afinación, ritmo y timbre con gran precisión; transcribe fragmentos complejos.	Corrige la mayoría de errores, transcribe con leves fallos.	Corrige solo errores básicos, transcripciones incompletas.	No detecta ni corrige errores, transcripciones inadecuadas.	**Ejercicios prácticos de escucha, dictado, corrección en ensayo**	10%
CEv 6. Conocimiento y práctica de la dirección	Excelente control técnico y expresivo en formaciones a capella y con instrumentos.	Buen dominio de la técnica, con errores menores.	Dirección funcional con limitaciones técnicas o expresivas.	Dirección confusa, sin control técnico ni comunicativo.	**Prueba práctica de dirección (ensayo real o simulado)**	15%
CEv 7. Conocimiento de repertorios y dificultades	Conoce profundamente el repertorio y analiza con rigor las dificultades.	Conoce el repertorio y reconoce la mayoría de dificultades.	Conoce lo esencial del repertorio, detecta solo lo más evidente.	Desconocimiento del repertorio y sus dificultades.	**Exposición oral sobre repertorio + ensayo con fragmentos**	10%
CEv 8. Profesionalidad y rigor	Excelente planificación, documentación impecable, trato profesional en todo momento.	Buena organización y comunicación, con leves carencias.	Organización suficiente pero irregular, comunicación básica.	Falta de rigor, mala planificación o comunicación deficiente.	**Entrega de plan de ensayo, observación en práctica**	15%
CEv 9. Autoevaluación y aprendizaje de nuevos recursos	Se autoevalúa con madurez, incorpora nuevos recursos técnicos y gestuales con eficacia.	Se autoevalúa adecuadamente e introduce algunos recursos nuevos.	Autoevaluación básica, con escasa incorporación de recursos.	No se autoevalúa ni progresa en nuevos recursos.	**Informe de autoevaluación + práctica dirigida**	10%

Notas de aplicación

- El estudiante deberá superar al menos el **40% en cada criterio** para aprobar.
- La **nota final** será la **suma ponderada** de todos los criterios.
- Se combina observación directa, prácticas reales y pruebas específicas como principales instrumentos de evaluación.

- **Rúbrica de Evaluación final de competencias para alumnos que han perdido el derecho de evaluación contínua-**

Criterio de evaluación (CEv)	Sobresaliente (9-10)	Notable (7-8,9)	Aprobado (5-6,9)	Suspenso (<5)	Instrumentos de evaluación	Peso (%)
CEv 1. Adquisición y consolidación de competencias	Demuestra un dominio completo y autónomo de todas las competencias de los estudios.	Buen dominio, con leves carencias en algunas competencias.	Adquisición básica, con lagunas notables.	No alcanza las competencias mínimas exigidas.	**Prueba práctica de dirección, ensayo evaluado, grabación**	35%
CEv 5. Capacidad auditiva (detectar y corregir errores, timbres, transcripciones)	Detecta y corrige errores de afinación, ritmo y timbre con gran precisión; transcribe fragmentos complejos.	Corrige la mayoría de errores, transcribe con leves fallos.	Corrige solo errores básicos, transcripciones incompletas.	No detecta ni corrige errores, transcripciones inadecuadas.	**Dictados, ejercicios de escucha, corrección en ensayo**	15%
CEv 6. Conocimiento y práctica de la dirección	Excelente control técnico y expresivo en formaciones a capella y con instrumentos.	Buen dominio de la técnica, con errores menores.	Dirección funcional con limitaciones técnicas o expresivas.	Dirección confusa, sin control técnico ni comunicativo.	**Prueba práctica de dirección (ensayo real o simulado)**	25%
CEv 7. Conocimiento de repertorios y dificultades	Conoce profundamente el repertorio y analiza con rigor las dificultades.	Conoce el repertorio y reconoce la mayoría de dificultades.	Conoce lo esencial del repertorio, detecta solo lo más evidente.	Desconocimiento del repertorio y sus dificultades.	**Interpretación práctica + exposición oral breve**	10%
CEv 8. Profesionalidad y rigor	Excelente planificación, documentación impecable, trato profesional en todo momento.	Buena organización y comunicación, con leves carencias.	Organización suficiente pero irregular, comunicación básica.	Falta de rigor, mala planificación o comunicación deficiente.	**Planificación de ensayo, observación en prácticas**	15%

🔑 Notas de aplicación

- La asistencia **no forma parte de la calificación**.
- El estudiante deberá superar al menos el **40% en cada criterio** para aprobar.
- La nota final será la **suma ponderada** de los **Cev** según la tabla.

Rúbrica de Evaluación final de RA– Dirección Coral

Resultado de Aprendizaje (RA)	Excelente (9-10)	Notable (7-8,9)	Aprobado (5-6,9)	Insuficiente (<5)	Instrumentos de evaluación	Peso (%)
RA 1. Aplicar la técnica de dirección para pequeñas formas corales	Gesto claro, expresivo y variado; adapta la técnica con solvencia a diferentes fragmentos.	Gesto mayoritariamente claro y eficaz, con leves imprecisiones en pasajes concretos.	Gesto básico funcional, aunque con rigidez o limitaciones evidentes.	Gesto confuso, inseguro, impide la correcta respuesta del coro.	**Prueba práctica de dirección (obra breve)**	20%
RA 2. Adquirir un dominio vocal para dar ejemplos al coro	Excelente control vocal: afinación, proyección y timbre adecuados en todos los registros.	Control vocal correcto, con imprecisiones ocasionales de afinación o timbre.	Control vocal básico suficiente para ejemplos simples.	Emisión vocal deficiente, sin afinación ni referencia útil para el coro.	**Ejemplos vocales en ensayo / ejercicio vocal práctico**	15%
RA 3. Estudiar en profundidad una partitura	Análisis completo: estructura, armonía, texto, estilo; propone soluciones interpretativas sólidas.	Análisis correcto de los elementos principales, con alguna carencia de detalle.	Estudio básico, identifica solo los aspectos más evidentes de la partitura.	Análisis insuficiente o con errores; no logra preparar la partitura adecuadamente.	**Prueba escrita de análisis de partitura + defensa oral**	15%
RA 4. Identificar tendencias interpretativas de género, época o estilo	Reconoce y aplica con precisión los rasgos estilísticos; adapta la interpretación con rigor.	Identifica correctamente las tendencias, con alguna imprecisión en la aplicación.	Reconoce lo básico de un estilo, pero con aplicación superficial.	No identifica ni aplica los criterios estilísticos.	**Pregunta escrita sobre estilos + interpretación práctica**	10%
RA 5. Transmitir la interpretación mediante el gesto	Gesto muy expresivo y comunicativo; transmite claramente la intención artística.	Gesto expresivo y claro en general, con leves fallos de comunicación.	Gesto suficiente para transmitir lo básico, aunque limitado en expresividad.	Gesto ineficaz, plano o confuso; no comunica la interpretación.	**Prueba práctica de dirección (obra coral)**	20%
RA 6. Desarrollar aptitudes de liderazgo y manejo de grupos	Lidera con autonomía, motiva al grupo y mantiene un ambiente positivo y eficaz de trabajo.	Lidera adecuadamente, aunque depende parcialmente de la guía del profesor.	Liderazgo funcional básico, aunque con carencias en motivación o autoridad.	No consigue liderar ni mantener la cohesión del grupo.	**Simulación de ensayo / prueba práctica + breve reflexión escrita sobre liderazgo**	20%

Notas de aplicación

- Se incluyen **pruebas prácticas** (ensayos, dirección coral, ejemplos vocales) y **pruebas escritas** (análisis de partitura, cuestiones sobre estilo, reflexión sobre liderazgo).
- Para aprobar, el estudiante debe alcanzar **mínimo el 40% en cada RA**.
- La **nota final** será la suma ponderada de los RA según la tabla.

📌 **LA NOTA FINAL SERÁ LA NOTA MEDIA DE LAS RÚBRICAS QUE SE APLIQUEN**.

Rúbrica d'Avaluació contínua

Criteri d'avaluació (CEv)	Excel·lent (9-10)	Notable (7-8,9)	Aprovat (5-6,9)	Suspens (<5)	Instruments d'avaluació	Pes (%)
CEv 1. Adquisició i consolidació de competències	Demostra un domini complet i autònom de totes les competències dels estudis.	Bon domini, amb lleugeres mancances en algunes competències.	Adquisició bàsica, amb llacunes notables.	No arriba a les competències mínimes exigides.	Prova pràctica de direcció, assaig avaluat, gravació	15%
CEv 2. Assistència a classe	Assistix de manera regular i puntual a totes les classes.	Assistix a la majoria de les classes amb puntualitat.	Assistix de manera irregular, encara que suficient.	Absències freqüents o injustificades.	Registre d'assistència	5%
CEv 3. Regularitat en l'estudi i preparació	Sempre preparat, demostra treball constant i anticipació.	Preparació regular i adequada en la majoria de sessions.	Preparació bàsica, amb deficiències recurrents.	Sense preparació ni estudi regular.	Observació directa, preparació del repertori en assajos	10%
CEv 4. Actitud receptiva i evolució	Actitud molt positiva i proactiva, gran evolució personal.	Actitud positiva, evolució clara.	Actitud correcta, evolució lenta.	Actitud negativa o sense evolució apreciable.	Observació contínua, entrevistes individuals	10%
CEv 5. Capacitat per a detectar/corregir errors i anàlisi auditiu	Detecta i corregix errors d'afinació, ritme i timbre amb gran precisió; transcriu fragments complexos.	Corregix la majoria d'errors, transcriu amb lleugeres errades.	Corregix només errors bàsics, transcripcions incompletes.	No detecta ni corregix errors, transcripcions inadequades.	Exercicis pràctics d'escolta, dictat, correcció en assaig	10%
CEv 6. Coneixement i pràctica de la direcció	Excel·lent control tècnic i expressiu en formacions *a capella* i amb instruments.	Bon domini de la tècnica, amb errades menors.	Direcció funcional amb limitacions tècniques o expressives.	Direcció confusa, sense control tècnic ni comunicatiu.	Prova pràctica de direcció (assaig real o simulat)	15%
CEv 7. Coneixement de repertoris i dificultats	Coneix profundament el repertori i analitza amb rigor les dificultats.	Coneix el repertori i reconeix la majoria de dificultats.	Coneix l'essencial del repertori, detecta només el més evident.	Desconeixement del repertori i les seues dificultats.	Exposició oral sobre repertori + assaig amb fragments	10%
CEv 8. Professionalitat i rigor	Excel·lent planificació, documentació impecable, tracte professional en tot moment.	Bona organització i comunicació, amb lleugeres mancances.	Organització suficient però irregular, comunicació bàsica.	Falta de rigor, mala planificació o comunicació deficient.	Lliurament de pla d'assaig, observació en pràctica	15%
CEv 9. Autoavaluació i aprenentatge de nous recursos	S'autoavalua amb maduresa, incorpora nous recursos tècnics i gestuals amb eficàcia.	S'autoavalua adequadament i introduïx alguns recursos nous.	Autoavaluació bàsica, amb escassa incorporació de recursos.	No s'autoavalua ni progressa en nous recursos.	Informe d'autoavaluació + pràctica dirigida	10%

🔑 **Notes d'aplicació**

- L'estudiant haurà de superar almenys el **40% en cada criteri** per a aprovar.
- La **nota final** serà la **suma ponderada** de tots els criteris.
- Es combina observació directa, pràctiques reals i proves específiques com a principals instruments d'avaluació.

Rúbrica d'Avaluació final de competències per a alumnat que ha perdut el dret d'avaluació contínua

Criteri d'avaluació (CEv)	Excel·lent (9-10)	Notable (7-8,9)	Aprovat (5-6,9)	Suspens (<5)	Instruments d'avaluació	Pes (%)
CEv 1. Adquisició i consolidació de competències	Demostra un domini complet i autònom de totes les competències dels estudis.	Bon domini, amb lleugeres mancances en algunes competències.	Adquisició bàsica, amb llacunes notables.	No arriba a les competències mínimes exigides.	Prova pràctica de direcció, assaig avaluat, gravació	35%
CEv 5. Capacitat auditiva (detectar i corregir errors, timbres, transcripcions)	Detecta i corregix errors d'afinació, ritme i timbre amb gran precisió; transcriu fragments complexos.	Corregix la majoria d'errors, transcriu amb lleugeres errades.	Corregix només errors bàsics, transcripcions incompletes.	No detecta ni corregix errors, transcripcions inadequades.	Dictats, exercicis d'escolta, correcció en assaig	15%
CEv 6. Coneixement i pràctica de la direcció	Excel·lent control tècnic i expressiu en formacions *a capella* i amb instruments.	Bon domini de la tècnica, amb errades menors.	Direcció funcional amb limitacions tècniques o expressives.	Direcció confusa, sense control tècnic ni comunicatiu.	Prova pràctica de direcció (assaig real o simulat)	25%
CEv 7. Coneixement de repertoris i dificultats	Coneix profundament el repertori i analitza amb rigor les dificultats.	Coneix el repertori i reconeix la majoria de dificultats.	Coneix l'essencial del repertori, detecta només el més evident.	Desconeixement del repertori i les seues dificultats.	Interpretació pràctica + exposició oral breu	10%
CEv 8. Professionalitat i rigor	Excel·lent planificació, documentació impecable, tracte professional en tot moment.	Bona organització i comunicació, amb lleugeres mancances.	Organització suficient però irregular, comunicació bàsica.	Falta de rigor, mala planificació o comunicació deficient.	Planificació d'assaig, observació en pràctiques	15%

🔑 **Notes d'aplicació**

- L'assistència **no forma part de la qualificació**.
- L'estudiant haurà de superar almenys el **40% en cada criteri** per a aprovar.
- La nota final serà la **suma ponderada** dels CEv segons la taula.

📑 Rúbrica d'Avaluació final de RA – Direcció Coral

Resultat d'Aprenentatge (RA)	Excel·lent (9-10)	Notable (7-8,9)	Aprovat (5-6,9)	Insuficient (<5)	Instruments d'avaluació	Pes (%)
RA 1. Aplicar la tècnica de direcció per a xicotetes formes corals	Gest clar, expressiu i variat; adapta la tècnica amb solvència a diferents fragments.	Gest majoritàriament clar i eficaç, amb lleugeres imprecisions en passatges concrets.	Gest bàsic funcional, encara que amb rigidesa o limitacions.	Gest confús, insegur, impedix la correcta resposta del cor.	Prova pràctica de direcció (obra breu)	20%
RA 2. Adquirir un domini vocal per a donar exemples al cor	Excel·lent control vocal: afinació, projecció i timbre adequats en tots els registres.	Control vocal correcte, amb imprecisions ocasionals.	Control vocal bàsic suficient per a exemples simples.	Emissió vocal deficient, sense afinació ni referència útil per al cor.	Exemples vocals en assaig / exercici vocal pràctic	15%
RA 3. Estudiar en profunditat una partitura	Anàlisi complet: estructura, harmonia, text, estil; proposa solucions interpretatives sòlides.	Anàlisi correcte dels elements principals, amb alguna mancança de detall.	Estudi bàsic, identifica només els aspectes més evidents.	Anàlisi insuficient o amb errors; no prepara la partitura adequadament.	Prova escrita d'anàlisi de partitura + defensa oral	15%
RA 4. Identificar tendències interpretatives de gènere, època o estil	Reconeix i aplica amb precisió els trets estilístics; adapta la interpretació amb rigor.	Identifica correctament les tendències, amb alguna imprecisió.	Reconeix allò bàsic d'un estil, però amb aplicació superficial.	No identifica ni aplica els criteris estilístics.	Pregunta escrita sobre estils + interpretació pràctica	10%
RA 5. Transmetre la interpretació mitjançant el gest	Gest molt expressiu i comunicatiu; transmet clarament la intenció artística.	Gest expressiu i clar en general, amb lleugers errors de comunicació.	Gest suficient per a transmetre allò bàsic, encara que limitat en expressivitat.	Gest ineficaç, pla o confús; no comunica la interpretació.	Prova pràctica de direcció (obra coral)	20%
RA 6. Desenvolupar aptituds de lideratge i maneig de grups	Lidera amb autonomia, motiva el grup i manté un ambient positiu i eficaç.	Lidera adequadament, encara que depén parcialment de la guia del professor.	Lideratge funcional bàsic, amb mancances en motivació o autoritat.	No aconseguix liderar ni mantindre la cohesió del grup.	Simulació d'assaig / prova pràctica + breu reflexió escrita sobre lideratge	20%

🔑 **Notes d'aplicació**

- S'inclouen **proves pràctiques** (assajos, direcció coral, exemples vocals) i **proves escrites** (anàlisi de partitura, qüestions sobre estil, reflexió sobre lideratge).
- Per a aprovar, l'estudiant ha d'aconseguir **mínim el 40% en cada RA**.
- La **nota final** serà la suma ponderada dels RA segons la taula.

📌 **LA NOTA FINAL SERÀ LA MITJANA DE LES RÚBRIQUES QUE S'APLIQUEN.**